The finds were characteristic to the Neolithic Narva culture. On the bank of the lagoon–type lake traces of the Middle and the Late Neolithic camps (the 3rd millennium B.C.) were discovered.

In the Šventoji settlement 2 20 m² stretching S and SE–E from the plot excavated by R. Rimantienė were examined. Five test pits of 4 m² were excavated. In one of them in the gyttja layer potshards and wooden artefacts of the Narva culture type were discovered. Between the Neolithic settlements 1 and 3, which had been investigated earlier, another cultural layer penetrated with numerous finds of the Narva culture was discovered. Here 56 m² were investigated.

BALEVIČIŲ SENOVĖS GYVENVIETĖ

Gytis PILIČIAUSKAS

Balevičių senovės gyvenvietę archeologai aptiko 2003 m. žiemą, žvalgydami būsimo dujotiekio trasą Pabradės miške, į PV nuo Balevičių kaimo (4 pav.). Tada viename iš 7 šurfų, iškastame užankančio ežerėlio krante į R nuo dujotiekio trasos, buvo rastos 8 titnago nuoskalos. Gyvenvietė datuota akmens amžiumi (žr. *ATL 2003 metais,* V., 2005, p. 252).

2004 m. gyvenvietėje atlikti platesni archeologiniai žvalgymai ir tyrinėjimai, ištirtas 39 m² dydžio plotas. Tyrimų metu dujotiekio trasos vietoje rastos kelios XV–XVI a. virimo puodų šukės (*ATL 2004 metais,* V., 2006, p. 161–162). Remiantis 2004 m. tyrimų išvadomis, dujotiekio tiesimo darbai Balevičių senovės gyvenvietės ruože buvo sustabdyti. KVAD pareikalavo atlikti išsamius tyrinėjimus.

2005 m. Š užankančio ežerėlio krante, dujotiekio trasos vietoje išpjautoje miško proskynoje buvo ištirtas 576 m² dydžio plotas (5 pav.). Tyrimų metu pastebėti du stratigrafiniai sluoksniai – 10–20 cm storio pilkas miškožemis ir gelsvas smėlis, vietomis su nedideliais rieduliais. Gelsvame smėlyje radinių nebuvo, tačiau fiksuotos įvairių atspalvių dėmės – medžių kelmų vietos, laužavietės, XX a. šiukšlių duobė, trys artilerijos sviedinių sprogimo vietos, apkasas. Tarp radinių vyravo XX a. glazūruota keramika, stiklai, sviedinių skeveldros ir šrapnelis. Senesnę žmonių veiklą liudijo tik 7 apžiestos keramikos šukės, priklausiusios jau iš 2004 m. archeologinių tyrimų žinomiems puodams (6 pav.). Pirmojo indo sienelės buvo puoštos banguotomis linijomis. Sienelių storis – 9 mm. Molio masė liesinta smulkiomis ir vidutinio dydžio grūsto akmens priemaišomis. Indo briauna suplokštinta, kaklelis atriestas į išorę. Antrojo indo sienelės iš karto po kakleliu buvo puoštos įstrižų pailgų trikampių įkartų eilute. Molio masė liesinta smulkiais ir vidutinio stambumo grūsto akmens trupiniais. Puodo briauna apvali, kaklelis trumpas ir atlenktas į išorę. A. Žalnierius tokią keramiką, skirdamas nuo ankstyvosios lipdytinės bei vėlyvųjų viduramžių ir naujųjų laikų žiestosios, vadina tradicine ir datuoja XV–XVI a.

To paties ežerėlio šlaite, į R nuo dujotiekio trasos buvo iškasti trys 1 m² dydžio šurfai. Pirmasis iškastas prie 2003 m. tirto šurfo 1, kuriame buvo rastos 8 titnago nuoskalos. Po 10 cm storio miškožemiu čia buvo aptiktas rusvas smėlis, 20–30 cm gylyje palaipsniui pereinantis į balsvą smėlį – įžemį. Smėlyje bu-

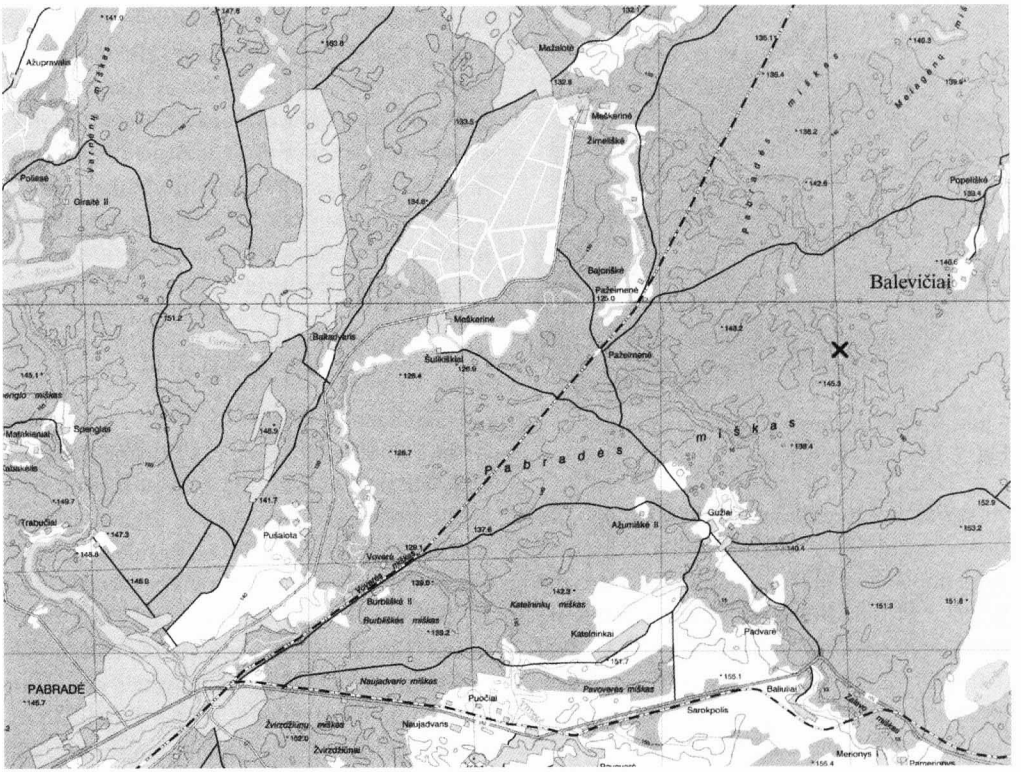

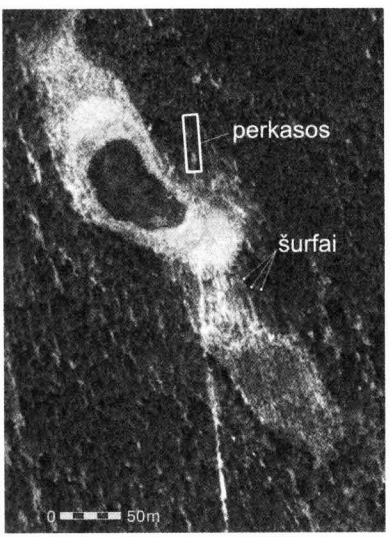

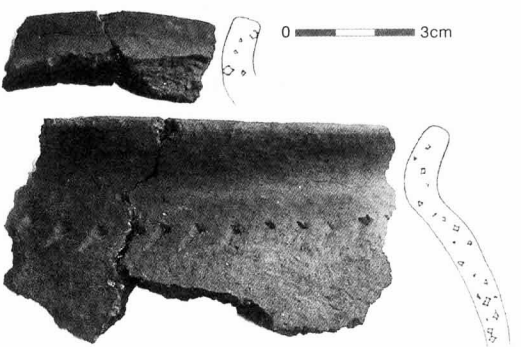

4 pav. Gyvenvietės situacija.
Fig. 4. Layout of the settlement.
5 pav. Tyrimų situacija. *G. Piličiausko brėž.*
Fig. 5. Layout of the plots investigated.
6 pav. Dujotiekio trasos vietoje rasta keramika. *G. Piličiausko n.*
Fig. 6. Potshards found in the path of the gas pipeline.

7 pav. Šurfo 1 radiniai. *G. Piličiausko nuotr.*
Fig. 7. Finds of the test pit 1.

vo surinkta 130 gabalų skaldyto titnago, kurie visi svėrė 544 g. Tai buvo pilko margo titnago nuoskalos, jų fragmentai, skaldymo metu atskilusios nedidelės skeveldros, vienas netaisyklingo pavidalo skaldytinis (7 pav.). Skaldyti žaliavos gabalai buvę apie 10 cm dydžio, prastos kokybės – su vidiniais įtrūkimais. Šurfuose 2 ir 3, atmatuotuose už 9 ir 16 m į PR nuo pirmojo, nei kultūrinio sluoksnio, nei radinių nebuvo.

Po 2005 m. archeologinių tyrinėjimų nebeliko kliūčių dujotiekio tiesimo darbams Balevičių senovės gyvenvietės teritorijoje, tačiau kaip ir kodėl mažo miško ežerėlio šlaite atsirado XV–XVI a. puodų šukės, liko neaišku. Į R nuo dujotiekio trasos vykdytais žvalgymais nustatyta, kad šioje vietoje buvusi lokali (kelių metrų skersmens) ir vienkartinė titnago skaldymo vieta. Greičiausiai tai akmens amžiaus žmonių palikimas. Šis savitas archeologinis objektas turėtų būti saugomas.

BALEVIČIAI SITE

Archaeological investigations required for to the Pabradė–Visaginas gas pipeline construction were carried on the northern bank of a small forest lake (Fig. 4). An area of 576 m^2 was investigated (Fig. 5). Alongside with some finds of the 20th century only 7 potshards of an earlier period were discovered. They originated from 2 cooking pots dating to the 15th-16th century A.D (Fig. 6). A small-scale survey on the eastern bank of the same lake revealed an episodic flint knapping station. 130 flakes and splinters (weighting 544 g in total) were discovered in a test pit of 1 m^2 (Fig. 7). Preliminary the knapping station should be dated to the Stone Age.

KARAVIŠKIŲ 6-OJI GYVENVIETĖ

Gytis PILIČIAUSKAS

Karaviškių 6-oji akmens amžiaus gyvenvietė (Varėnos r., Kaniavos sen.) yra Karaviškių kaimo PR dalyje, buvusio Dubos ežero P krante, limnoglacialinės terasos pakraštyje. Saugomų istorijos ir kultūros vertybių sąrašuose ji vadinama Karaviškių senovės gyvenviete II (A 40). 1997–2001 ir 2003–2005 m. gyvenvietė buvo tyrinėta apsaugos tikslais (žr. *ATL 1998 ir 1999 metais,* V., 2000, p. 58–61; *ATL 2000 metais,* V., 2002, p. 17–18; *ATL 2001 metais,* V., 2002, p. 32–34; *ATL 2003 metais,* V., 2005, p. 20–21; *ATL 2004 metais,* V., 2006, p. 19–21).

2005 m. siekta ištirti likusias labiausiai ardomas akmens amžiaus radinių sankaupas šalia kelio Krokšlys–Dubičiai ir elektros linijos